

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра теорії і практики журналістики**

Затверджено

На засіданні кафедри
теорії і практики журналістики
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 3 від 5 вересня 2022 р.)

В.о. завідувача кафедри –
проф. Михайло ПРИСЯЖНИЙ

Силабус з навчальної дисципліни

**«Психологія творчості»,
що викладається в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЖУРНАЛІСТИКА»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика**

Назва дисципліни	«Психологія творчості»
Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра теорії і практики журналістики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі дисципліни	Тихолоз Богдан Сергійович, доцент кафедри теорії і практики журналістики, Рудик Мирослава Степанівна, доцент кафедри теорії і практики журналістики
Контактна інформація викладачів	bohdan.tykhologz@lnu.edu.ua myroslava.rudyk@lnu.edu.ua Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд.202
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	У день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю зі студентами). Можливі й онлайн-консультації через Messenger, Zoom, Microsoft Teams або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/course/psycholohiya-tvorchosti
Інформація про курс	Навчальний курс «Психологія творчості» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 – журналістика для освітньо-професійної програми «Журналістика», яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб сформувати у студентів-журналістів загальні основи наукових знань з цієї дисципліни, розуміння її основних понять, головних етапів історії розвитку уявлень та знань про творчість, уміння й навички (само)діагностики, стимулювання та розвитку творчих здібностей. Оскільки журналістику традиційно вважають творчою професією, вивчення основ психології творчості є закономірним синтезом попередньо сформованих у студентів уявлень про своєрідність журналістської творчості, її основні механізми й етапи.
Мета та цілі курсу	Мета курсу: метою викладання навчальної дисципліни “Психологія творчості” є розуміння своєрідності та значення різних видів творчості (креативності) в соціокультурному житті суспільства та індивідуальному становленні й розвитку людської особистості, а також формування умінь і навичок творчої діяльності, організації та стимулювання творчого процесу, діагностики й розвитку творчих здібностей. Цілі (завдання) курсу – з’ясування предмету, проблематики, мети, завдань, принципів, методів, галузей психології творчості (креатології, еврилогії) як науки; ознайомлення з основними філософсько-естетичними та психологічними концепціями творчості; – осмислення основних

	<p>проблем теорії творчості (природи і сутності творчості, її генези й детермінант, особливостей та структури творчої особистості й творчого процесу, феноменології продуктів творчості, творчого характеру рецепції, типології видів творчості); усвідомлення практичного значення психології творчості для вдосконалення та реалізації творчого потенціалу людини.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роменець Володимир Андрійович. Психологія творчості : навч. посіб. для студ. вузів / В. А. Роменець. – 3-е вид. – К. : Либідь, 2004. – 288 с. (10 примірників у НБ ЛНУ) 2. Клименко, Віктор Васильович. Психологія творчості : навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Клименко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 480 с. 3. Білоус Петро Васильович. Психологія літературної творчості : навчальний посібник / Петро Васильович Білоус . – Київ : Академвидав, 2014 . – 214 с. – (Альма-Матер). (13 примірників у НБ ЛНУ) 4. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник / Н. А. Карпенко. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 156 с. Режим доступу: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/347/1/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf 5. Руда Н.Л. Психологія творчості (Частина 1). – Миколаїв: «Іліон», 2021 – 96 с. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Черножук Ю.Г. Психологія творчості. Навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ. – Одеса: Державний заклад ПНПУ ім. К.Д.Ушинського. – 2010. – 182 с. Режим доступу: http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1851/1/%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf 2. Роменець В. А. Історія психології: ХІХ — поч. ХХ століття. — К.: Либідь, 2007. – 832 с. 3. The Cambridge Handbook of Creativity / Edited by James C. Kaufman & Robert J. Sternberg. – Cambridge University Press, 2010. – 512 p. – (Series: Cambridge Handbooks in Psychology) <p style="text-align: center;">Інтернет-джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія творчості. Режим доступу: http://knukim.edu.ua/psihologiya-tvorchosti/ 2. Психологія творчості: Конспект лекцій / Укладач О.А.Кривопишина.– Суми: Вид-во СумДУ, 2009.– 81 с. Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjch4TA9I38AhXD7rsIHZ2vAZgQFnoECCIAQ&url=https%3A%2F%2Fessuir.sumdu.edu.ua%2Fbitstream%2F123456789%2F414%2F1%2FKrivotpishina.doc&usg=AOvVaw2ZtKxB8sMJr2-wpP322dsg

Обсяг курсу	Денна форма навчання: Загальний обсяг - 90 год. З них 24 год. аудиторних занять (8 год. лекцій, 16 год. практичних занять), 66 год. – самостійна робота. Заочна форма навчання: Загальний обсяг - 90 год. З них 12 год. аудиторних занять (8 год. лекцій, 4 год. практичних занять), 78 год. – самостійна робота.
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу студент буде знати : <ul style="list-style-type: none"> ● предмет та завдання психології творчості, її основні та допоміжні галузі; ● риси своєрідності творчості як особливого виду людської діяльності; ● основні етапи розвитку креатологічної думки, її провідні напрями, школи, концепції; ● головні теоретичні моделі структури творчого акту (процесу); ● психологічні механізми творчості та її рецепції; ● основні методики стимулювання і розвитку творчих здібностей; ● особливості різних видів творчості; ● типи продуктів творчості; У процесі навчання студенти повинні набути певних знань, щоб уміти : <ul style="list-style-type: none"> ● коректно й доцільно оперувати психологічними поняттями й термінами; ● орієнтуватися в основних концепціях сучасної креатології; ● застосовувати психологічні методики діагностики, стимулювання та розвитку креативності; ● давати обґрунтовану оцінку продуктів різних видів творчості (насамперед журналістської та літературно-публіцистичної).
Ключові слова	Творчість, медіа, психологія, креатологія, особистість, розвиток
Формат курсу	Очний/заочний.
Теми	Див. Схема курсу
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із журналістикоознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Презентація, лекції, консультування, міні-конференція, оксфордські дебати, презентації профілів творців, рольова гра, індивідуальне тестування.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. З них: 40 балів – оцінювання усних виступів студентів на практичних заняттях (максимум 5 балів за практичне заняття); 40 балів – підсумкові модульні роботи (2 модулі - максимум 20 балів за один модуль); 20 балів – індивідуальні навчально-дослідні завдання: проєкт (максимум

	<p>10 балів) та інтерв'ю з творчою особистістю (максимум 10 балів); Форма поточної звітності – презентація, міні-конференція, оксфордські дебати та обговорення.</p>
	<p>Форма підсумкової звітності – залік за результатами різних форм роботи впродовж семестру Загалом упродовж семестру – 100 балів. Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають два індивідуальних проекти. Академічна доброчесність: Очікується, що студентські роботи будуть самостійними, оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших авторів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Слухачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку вони зобов'язані дотримуватися усіх строків, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Політика виставлення балів. Враховуються усі бали, набрані упродовж семестру (поточне опитування або контрольна, самостійна робота (доповідь або презентація) та бали за роботу на практичних і семінарських заняттях. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до модульних контрольних робіт</p>	<p>Питання до модульних контрольних робіт</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еврилогія як наука про творчість: предмет, проблематика, основні категорії. 2. Творчість: історія поняття (антична, середньовічна, ренесансна, модерна парадигми). 3. Проблема творчості у філософській рефлексії Платона. 4. Платонова типологія творців та її історичні трансформації. 5. Арістотелева концепція творчості. Категорії мімезису і катарсису. 6. Середньовічна концепція творчості (теологічні та логіко-гносеологічні аспекти). 7. Людина-творець у філософсько-естетичній думці епохи Відродження. 8. Логіко-гносеологічні аспекти творчості у філософії Нового часу (XVII ст.). 9. Класицистична концепція творчості як апогей нормативізму. 10. Проблема творчості у філософсько-естетичній думці європейського Просвітництва. 11. Природа творчості у філософії німецького класичного ідеалізму. 12. Проблема генія у філософській естетиці І. Канта.

13. Спадковість генія у тлумаченні Ф. Гальтона.
14. Асоціативна теорія творчості (школа В. Вундта). Основні закони асоціації ідей.
15. Психопатологічні концепції творчості. Геніальність як божевілля у візії Ч. Ломброзо.
16. Психоаналітична концепція творчості З. Фрейда.
17. Аналітико-психологічна концепція творчості К.-Г. Юнга.
18. Гуманістично-психологічні концепції творчості: подолання біологізму.
19. Бісоціація як психологічний механізм творчості у тлумаченні А. Кестлера.
20. Теорія множинного інтелекту Г. Гарднера та її значення для еврилогії.
21. Психологічні теорії творчого мислення та уяви (Т. Рібо, М. Вертгаймер та ін.).
22. Творчість із погляду еволюційної психології.
23. Творчість та об'єктивація у філософському осмисленні М. Бердяєва.
24. Психолінгвістична концепція літературної творчості О. Потебні.
25. Харківська школа еврилогії: генеза, представники, наукові засади.
26. Естетико-психологічна концепція поетичної творчості І. Франка.
27. Творчість і національність в есеїстиці Є. Маланюка.
28. Геній в умовах заблокованої культури у розумінні Л. Костенко.
29. Психологія творчості В. Роменця.
30. Психологічні особливості публіцистичної творчості у науковому трактуванні В. Здоровеги.
31. Епістемологія творчості: проблема пізнаваності / непізнаваності.
32. Онтологія творчості. Творчість як «приріст буття».
33. Аксіологія творчості. Творчість як актуалізація та генерування цінностей.
34. Праксеологія творчості. Творчість як специфічний вид людської діяльності.
35. Природа творчості: діалектика свідомого й несвідомого, раціонального й ірраціонального.
36. Природа творчості: діалектика вродженого і набутого, нормального й аномального.
37. Діалектика гри і праці у творчому процесі.
38. Проблема генези творчості: божественне, природне чи людське походження?
39. Основні детермінанти розвитку творчого обдаровання.
40. Творча особистість: норма чи патологія?
41. Структура творчої особистості: параметри потенціалу.
42. Характерні риси творчої особистості.
43. Ієрархія творчих здібностей: обдарованість, талант, геніальність.
44. Основні концепції генія.
45. Типологія творчої особистості: варіанти класифікації.
46. Мотивація та мети творчої діяльності.
47. Основні функції творчості.
48. Інтраспсихічний та екстрапсихічний виміри творчої діяльності.
49. Репродуктивні та продуктивні психологічні механізми творчості.
50. Інтелект та креативність: проблема співвідношення понять.
51. Інтуїція як ядро творчого процесу. Основні концепції інтуїції.
52. Роль фантазії та уяви в творчому процесі.
53. Натхнення як ключове поняття психології творчості.

	<p>54. Особливості творчого (евристичного) мислення.</p> <p>55. Стадіальна структура творчого акту: альтернативні моделі.</p> <p>56. Типологія творчості: основні підходи до класифікації.</p> <p>57. Наукова та художня творчість: порівняльна характеристика.</p> <p>58. Технічна творчість і винахідництво: риси специфіки.</p> <p>59. Своєрідність літературної творчості. Основні риси «літературності».</p> <p>60. Особливості журналістської творчості. Журналістська майстерність та її компоненти.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершенню курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Основи документознавства. Документ як джерело інформації					
1-2 тижні (6 год.)	<p>Тема 1. Вступ. Психологія творчості (креатологія, еврилогія) як наука та навчальна дисципліна (пролегомени до курсу).</p> <p>Творчість як філософська, науково-міждисциплінарна та життєво-практична проблема.</p> <p>Історія поняття творчості: від креаціонізму до панкреаціонізму.</p>	Лекція / Практичні заняття	<p>1. Роменець Володимир Андрійович. Психологія творчості : навч. посіб. для студ. вузів / В. А. Роменець. – 3-е вид. – К. : Либідь, 2004. – 288 с. (10 примірників у НБ ЛНУ)</p> <p>2. Клименко, Віктор Васильович. Психологія творчості : навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Клименко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 480 с.</p> <p>3. Руда Н.Л. Психологія творчості (Частина 1). – Миколаїв: «Ліон», 2021 – 96 с.</p> <p>1. Роменець В. А. Історія психології: ХІХ — поч. ХХ століття. — К.: Либідь, 2007. – 832 с.</p>	Опрацювати літературу до теоретичних основ Індивідуальне тестування: Психодіагностика творчих здібностей Як вони творять? (психологічний портрет творчої особистості сучасника: глибинне інтерв'ю). (16 год.)	Тиждень
3-4 тижні (6 год.)	<p>Тема 2. Психологічні концепції творчості (розмаїття підходів).</p> <p>Психологічні особливості творчої особистості. Інтелект і креативність.</p> <p>Творчі здібності. Обдарованість, талант, геніальність.</p> <p>Психологічні механізми</p>	Лекція / Практичні заняття	<p>1. Роменець Володимир Андрійович. Психологія творчості : навч. посіб. для студ. вузів / В. А. Роменець. – 3-е вид. – К. : Либідь, 2004. – 288 с. (10 примірників у НБ ЛНУ)</p> <p>2. Білоус Петро Васильович. Психологія літературної творчості : навчальний посібник / Петро Васильович Білоус . – Київ : Академвидав, 2014 . – 214 с. – (Альма-Матер). (13 примірників у НБ ЛНУ)</p> <p>1. Черножук Ю.Г. Психологія творчості. Навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ. – Одеса: Державний заклад</p>	Аналіз поняття творчості методом міні-конференції Що таке творчість? (основні концепції). Студентська міні-конференція. Сесія 1. Що таке творчість? (основні концепції). Студентська міні-конференція. Сесія 2. Що таке творчість?	Тиждень

	творчості. Творча уява (фантазія) та інтуїція. Критичне (евристичне) мислення.		ПНПУ ім. К.Д.Ушинського. – 2010. – 182 с. Режим доступу: http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1851/1/%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf	(основні концепції). Студентська міні- конференція. Сесія 3. Чому творчість важлива для мене? Що я хочу знати? Чого я прагну навчитися (17 год.)	
5-6 тижні (6 год.)	Тема 3. Філософські концепції творчості (загальний огляд: від античності до постмодерну). Основні питання філософії творчості: звідки, хто, що, як, чому й навіщо? Багатоманітність і неостаточність відповідей.	Лекція / Практичні заняття	1. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник / Н. А. Карпенко. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 156 с. Режим доступу: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/347/1/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf 2. Руда Н.Л. Психологія творчості (Частина 1). – Миколаїв: «Ліон», 2021 – 96 с. 1. Черножук Ю.Г. Психологія творчості. Навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ. – Одеса: Державний заклад ПНПУ ім. К.Д.Ушинського. – 2010. – 182 с. Режим доступу: http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1851/1/%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf	Загальний огляд: та аналіз Філософські концепції творчості Основні питання філософії творчості: звідки, хто, що, як, чому й навіщо? Багатоманітність і неостаточність відповідей. (17 год.)	Тиждень
7-8 тижні (6 год.)	Тема 4. Методики й технології творчого (само)розвитку й творчої діяльності: як алгоритмізувати неалгоритмічне?	Лекція / Практичні заняття	1. Роменець Володимир Андрійович. Психологія творчості : навч. посіб. для студ. вузів / В. А. Роменець. – 3-е вид. – К. : Либідь, 2004. – 288 с. (10 примірників у НБ ЛНУ) 2. Білоус Петро Васильович. Психологія літературної творчості :	Аналіз та роздум: Легке перо (позбуваємось гальм: досвід імпровізаційного швидкопису). Факт +/vs вигадка	Тиждень

	<p>Специфіка словесної творчості. Творчопис (creative writing) як технологія вербальної комунікації і спосіб самовираження. Як будувати текст? Сюжет, фабула, композиція, архітектоніка.</p> <p>Як працювати з текстом? Секрети й поради майстрів слова.</p>		<p>навчальний посібник / Петро Васильович Білоус . – Київ : Академвидав, 2014 . – 214 с. – (Альма-Матер). (13 примірників у НБ ЛНУ)</p> <p>3. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник / Н. А. Карпенко. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 156 с. Режим доступу: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/347/1/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%87%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf</p> <p>1. Роменець В. А. Історія психології: ХІХ — поч. ХХ століття. — К.: Либідь, 2007. — 832 с.</p>	<p>(документальне/художнє письмо: закони жанру). Як розповісти історію? (секрети сторітеллінгу).</p> <p>(16 год.)</p>	
--	--	--	---	---	--